

Давидюк Л.П.
кандидат економічних наук,
доцент кафедри підприємництва, логістики та менеджменту
Вінницький національний технічний університет
Кульганік О.М.
кандидат економічних наук,
доцент кафедри інноваційної економіки та цифрових технологій
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ

ГЛОБАЛЬНЕ СТАНОВИЩЕ ІНДІЇ У СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЧНІЙ СИСТЕМІ: КЛЮЧОВІ ПАРАМЕТРИ ТА УРОКИ ДЛЯ УКРАЇНИ

GLOBAL POSITION OF INDIA IN THE MODERN ECONOMIC SYSTEM: KEY PARAMETERS AND LESSONS FOR UKRAINE

Анотація. У статті досліджено глобальне становище Індії як однієї з найдинамічніших економік світу. Проаналізовано економічні, політичні, технологічні та культурні параметри, що визначають її роль у сучасній міжнародній системі. Показано тенденції зростання ВВП, розвиток ІТ-сектору, інноваційних кластерів та розширення міжнародного партнерства в межах G20, BRICS і Індо-Тихоокеанського регіону. Окреслено інструменти «м'якої сили» Індії та вплив діаспори на глобальні процеси. Визначено, що індійський досвід цифровізації, інновацій і культурної дипломатії може бути корисним для України у зміцненні конкурентоспроможності та формуванні моделі сталого розвитку.

Ключові слова: *Індія, глобальна економіка, міжнародні відносини, інновації, цифрова трансформація, штучний інтелект, культурна дипломатія, співпраця Україна–Індія.*

Abstract. The article examines the global position of India as one of the most dynamic economies in the world. It analyses the economic, political, technological, and cultural parameters that shape India's role in the modern international system. The study highlights trends in GDP growth, the development of the IT sector, innovation clusters, and the expansion of international partnerships within G20, BRICS, and the Indo-Pacific region. The tools of India's "soft power" and the influence of its diaspora on global processes are outlined. It is determined that India's experience in digitalization, innovation, and cultural diplomacy can be valuable for Ukraine in strengthening its competitiveness and forming a model of sustainable development.

Keywords: *India, global economy, international relations, innovation, digital transformation, artificial intelligence, cultural diplomacy, Ukraine–India cooperation.*

Постановка проблеми. У сучасних умовах глобалізації провідні держави світу активно змагаються за вплив у міжнародній економічній системі, формуючи власні моделі розвитку, засновані на інноваціях, цифрових технологіях, ефективному управлінні та культурній дипломатії. Однією з найдинамічніших країн світу у цьому контексті виступає Республіка Індія, яка протягом останнього десятиліття демонструє стійке економічне зростання, модернізацію промисловості, розвиток ІТ-сектору та посилення політичного авторитету на міжнародній арені.

Глобальне становище держави визначається сукупністю взаємопов'язаних параметрів — економічного, політичного, технологічного та культурного, які комплексно відображають рівень розвитку країни, її інтегрованість у світову систему та здатність впливати на глобальні процеси.

Попри значну кількість досліджень, у науковій літературі часто акцентують увагу лише на окремих аспектах розвитку Індії — економічних реформах, політичній багатовекторності, технологічному зростанні або культурній дипломатії. Водночас відсутній комплексний міждисциплінарний аналіз, який би інтегрував ці параметри в єдину систему оцінки глобального становища країни. Крім того, недостатньо досліджено, які уроки може отримати Україна, враховуючи сучасні трансформації економіки та необхідність посилення міжнародної співпраці.

Таким чином, проблема полягає у потребі комплексної оцінки місця Індії у світовій економіці та визначенні можливостей використання її досвіду в Україні у період структурних змін і відновлення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання економічного розвитку та міжнародної ролі Індії висвітлювали українські дослідники, зокрема О. Мазаракі, Т. Мельник, О. Шнипко, І. Бураковський [1], які аналізують інтеграційні процеси й вплив глобалізації на країни Азії. Серед зарубіжних авторів варто відзначити R. Wijaya (2019), який досліджує бізнес-середовище Індії, та Yoganandham & Varalakshmi (2023), що розглядають

вплив урбанізації та глобальних змін на економічний розвиток. Значний аналітичний внесок становлять звіти IMF, World Bank, WTO, а також державні програми Індії – Digital India та National Strategy for AI, які розкривають технологічні та інституційні аспекти трансформацій. Водночас комплексні міждисциплінарні оцінки, що інтегрують економічні, політичні, технологічні й культурні параметри Індії та їхнє значення для України, у сучасній літературі представлені обмежено.

Метою статті є оцінка глобального становища Індії у сучасній міжнародній системі за чотирма ключовими параметрами – економічним, політичним, технологічним і культурним – та визначення можливостей використання її досвіду для України.

Виклад основного матеріалу. Глобальне становище будь-якої держави у світовій економічній системі визначається низкою взаємопов'язаних параметрів – економічним, політичним, технологічним та культурним. Економічний аспект є базовим, оскільки саме він формує потенціал країни у сфері міжнародних відносин, торгівлі, інвестицій та розвитку людського капіталу.

Індія, як одна з провідних держав Азії, демонструє стійке зростання макроекономічних показників та активне інтегрування у глобальну економіку. За даними Міжнародного валютного фонду (IMF, 2025), реальне зростання ВВП Індії у 2024–2025 фінансовому році прогнозується на рівні 6,5 %, що є одним із найвищих показників серед великих економік світу [1]. За обсягом ВВП у 2024 році Індія посіла п'яте місце у світі, поступаючись лише США, Китаю, Японії та Німеччині.

Таблиця 1.1 - Основні макроекономічні показники Індії за 2023–2024 рр. (складено за даними [1–3])

Показник	Значення
ВВП, млрд дол.	3 937,6
Населення, осіб	1 428 627 663
Річний приріст ВВП, %	6,7
Рівень інфляції, %	5,4
Безробіття, %	7,4

Індекс свободи бізнесу	63,3
Зовнішній борг, % ВВП	18,6
Експорт, млн дол.	437 400
Імпорт, млн дол.	714 100
Податок на прибуток, %	22

У 2024 році Індія продовжила утримувати позиції серед трьох найшвидше зростаючих економік світу. Основними драйверами зростання залишаються промислове виробництво, розвиток внутрішнього споживчого ринку, цифровізація та зростаюча роль малого та середнього бізнесу. Значна частка молодого населення (понад 50 % громадян – віком до 30 років) формує потужний внутрішній попит і сприяє динамічному розвитку сфери послуг.

За даними Світового банку (World Bank, 2024), частка Індії у світовому ВВП становить приблизно 3,6 %, а у світовій торгівлі товарами – 2,5 %. Загальний торговельний оборот країни у 2024 році перевищив 1,15 трлн доларів США, що на 4,3 % більше, ніж у 2023 році [2].

Таблиця 1.2 Основні торговельні партнери Індії станом на 2024 р. (складено за даними [3])

Основні покупці	Частка, %	Основні постачальники	Частка, %
США	18,1	Китай	14,9
ОАЕ	6,7	США	7,8
Нідерланди	5,0	ОАЕ	6,9
Китай	3,6	Саудівська Аравія	4,2
Сінгапур	3,9	Ірак	3,7
Великобританія	3,4	Кувейт	2,6
Німеччина	2,9	Катар	2,1
Інші	55,4	Інші	57,8

У структурі зовнішньої торгівлі США залишаються головним торговельним партнером Індії: експорт до Сполучених Штатів у 2024 році становив 118,3 млрд дол., а імпорт – 72,9 млрд дол. [4]. Основні статті індійського експорту – ІТ-послуги, фармацевтична продукція, текстиль, ювелірні вироби. Імпорт складається переважно з енергоносіїв, машин, електроніки та авіаційного обладнання.

Уряд Індії активно впроваджує програму «Make in India», спрямовану на розвиток внутрішнього виробництва та залучення іноземних інвестицій. З 2021 року реалізується також стратегія «Self-Reliant India» (Atmanirbhar Bharat), що передбачає зменшення імпортої залежності та стимулювання локалізації виробництва. Зокрема, Міністерство оборони Індії продовжує обмежувати імпорт оборонних товарів, заохочуючи іноземні компанії створювати спільні підприємства на території країни.

Обсяг прямих іноземних інвестицій (ПІІ) у 2024 році склав близько 56,2 млрд доларів США, що підтверджує стабільний інтерес глобального бізнесу до індійського ринку. Найбільшими інвесторами залишаються США, Сінгапур, Японія, ОАЕ та Нідерланди.

Політичний параметр визначає місце держави у системі міжнародних відносин, її здатність впливати на глобальні процеси, формувати політику регіональної безпеки та підтримувати стратегічні партнерства. Для Індії цей вимір має особливе значення, оскільки політична стабільність і багатовекторна дипломатія є фундаментом її економічного та технологічного розвитку.

Індія дотримується курсу «стратегічного нейтралітету», зберігаючи баланс між провідними світовими центрами сили — США, Європейським Союзом, Китаєм і Росією. Така позиція дозволяє їй розширювати економічне співробітництво, не втягуючись у політичні конфлікти. В останні роки країна активно зміцнює свою роль у BRICS (Бразилія, Росія, Індія, Китай, Південна Африка), виступаючи за реформування міжнародних фінансових інституцій та створення більш справедливої глобальної економічної системи [5].

Завдяки своїй масштабній економіці та демографічному потенціалу, Індія стала ключовим гравцем у G20, де виступає ініціатором дискусій про цифрову інклюзію, сталий розвиток та енергетичну безпеку. Головування Індії у G20 у 2023 році під гаслом «*One Earth, One Family, One Future*» зміцнило її дипломатичний імідж як держави, що прагне збалансувати інтереси країн Глобального Півдня і розвинених економік [6].

Одним із пріоритетних напрямів зовнішньої політики Індії є поглиблення співпраці з країнами Європейського Союзу, зокрема у сфері торгівлі, енергетики та цифрових технологій. У 2024 році обсяг двосторонньої торгівлі між Індією та ЄС досяг 121,2 млрд дол. США, що на 5,1 % більше, ніж у 2023 році [7]. ЄС входить до трійки найбільших торговельних партнерів Індії, а нові угоди у межах програми *EU–India Connectivity Partnership* сприяють розвитку логістики, зеленої енергетики та транспортних коридорів.

Важливою складовою політичного впливу Індії є її економічна дипломатія, що спрямована на залучення інвестицій, розширення експорту та просування національних компаній на зовнішніх ринках. Країна активно застосовує інструменти «м'якої сили» у поєднанні з економічними важелями: розбудовує промислові парки спільно з ОАЕ, укладає угоди про вільну торгівлю з Австралією, Японією та Великою Британією, розвиває транспортні коридори через Іран і Середню Азію.

Індія також виступає за формування нової архітектури глобальної безпеки, яка враховує інтереси країн, що розвиваються. Участь у таких форматах, як BRICS+, QUAD (США, Японія, Австралія, Індія) та Індо-Тихоокеанська стратегія, посилює її вплив у регіоні Південної та Південно-Східної Азії. У цьому контексті Індія прагне поєднати економічну інтеграцію з політичним балансом, що робить її одним із найбільш самодостатніх гравців сучасної світової політики.

У сучасну епоху цифрової економіки технологічний параметр є ключовим чинником конкурентоспроможності держави на глобальному рівні. Для Індії він охоплює розвиток інформаційно-комунікаційних технологій, штучного інтелекту, цифрової державності та створення інноваційних технопарків, що формують національну екосистему високих технологій.

Індія реалізує Національну стратегію зі штучного інтелекту (National Strategy for Artificial Intelligence), розроблену урядовим аналітичним центром *NITI Aayog*. Документ визначає п'ять пріоритетних напрямів застосування AI:

охорона здоров'я, сільське господарство, освіта, смарт-транспорт, безпека і державне управління [5].

Програма «Digital India» забезпечує масштабну цифровізацію публічних послуг: електронну ідентифікацію громадян (*Aadhaar*), електронні платежі (*UPI*), цифрове діловодство (*e-Office*). У 2024 році понад 90 % державних сервісів переведено в онлайн-формат, а система *India Stack* стала основою інтегрованої цифрової інфраструктури держави [6].

Індія активно впроваджує AI у державному управлінні, зокрема у сфері прогнозування кліматичних ризиків, боротьби з шахрайством у фінансових операціях та управління міськими системами (*smart cities*). У 2025 році оприлюднено нові *AI Governance Guidelines*, які встановлюють принципи етичного використання штучного інтелекту та відкритого доступу до даних [7].

Важливу роль у зміцненні технологічного потенціалу Індії відіграють технопарки, інноваційні кластери та наукові міста, які забезпечують синергію між державою, науковими установами та бізнесом. На початок 2025 року в країні функціонує понад 250 технологічних парків і R&D-центрів, більшість із яких спеціалізуються на AI, IoT, big data, кібербезпеці, біотехнологіях і розробці програмного забезпечення [8].

Таблиця 1.5 – Основні інноваційні технопарки Індії станом на 2025 рік (складено за даними [6–9])

№	Назва технопарку	Місцезнаходження	Спеціалізація	Ключові особливості
1	Bangalore IT Park (Electronic City)	Бангалор (Карнатака)	IT, AI, FinTech, біоінформатика	Найстаріший і найбільший IT-кластер Індії; понад 2000 компаній (Infosys, Wipro, IBM, Intel)
2	Hyderabad Hi-Tech City (HITEC City)	Хайдарабад (Телангана)	IT, AI, Data Science, Cyber Security	Центр AI-розробок і фінансових технологій; штаб-квартири Amazon India, Microsoft, Google
3	Digital Science Park	Тіруванантапурам (Керала)	Робототехніка, AI, Smart Hardware	Науково-дослідний кампус; реалізація концепції Industry 4.0

4	Bengal Silicon Valley Tech Hub	Калькутта (Західна Бенгалія)	AI, IoT, Big Data, FinTech	Розвиток стартапів і дата-центрів; партнерство з Google Cloud India
5	Software Technology Parks of India (STPI)	60+ офісів по країні	IT, R&D, Експорт послуг	Державна мережа центрів підтримки IT-бізнесу та стартапів
6	T-Hub Innovation Ecosystem	Хайдарабад	Startup Incubation, AI, Biotech	Найбільший інкубатор стартапів Південної Азії; понад 2000 проектів
7	Chennai Tech City	Ченнаї (Тамілнад)	Автоматизація, Електроніка, R&D	Новий кластер для промислових IT-рішень і технологій smart manufacturing

Важливу роль у розвитку високотехнологічного сектору Індії відіграють провідні інноваційні кластери, які формують основу національної цифрової економіки та визначають стратегічні напрями розвитку IT-індустрії.

Центральне місце у цій системі займає Бангалор, відомий як *Electronic City* або «технологічна столиця Індії». Саме тут сконцентовано найбільшу кількість IT-компаній, науково-дослідних лабораторій і стартапів країни. Бангалор є ядром експортного потенціалу Індії у сфері програмного забезпечення, забезпечуючи понад 40 % національного експорту IT-послуг. У місті функціонують корпоративні центри світових лідерів – *Infosys*, *Wipro*, *IBM*, *Intel* та *SAP Labs India*, що робить цей регіон ключовим інноваційним полюсом Південної Азії.

Іншим потужним центром технологічного розвитку є Хайдарабад, де функціонує технопарк *Hi-Tech City (HITEC City)*. Він виступає стратегічним осередком штучного інтелекту, аналізу даних та кібербезпеки. Завдяки присутності глобальних корпорацій – *Microsoft*, *Amazon*, *Google* та *Deloitte* – Хайдарабад забезпечує близько 20 % експорту IT-послуг країни. Розвинена цифрова інфраструктура, інноваційні університети та бізнес-інкубатори формують тут стійку екосистему науково-технологічного розвитку.

Особливе місце у формуванні інноваційного середовища займає Bengal Silicon Valley Hub у штаті Західна Бенгалія, який активно розвивається як

центр стартапів у галузях Інтернету речей (IoT), великих даних (Big Data) та фінансових технологій (FinTech). Його діяльність орієнтована на комерціалізацію наукових розробок і залучення приватного венчурного капіталу. Співпраця з компаніями *Google Cloud India* та *Tata Consultancy Services* створює сприятливе середовище для формування конкурентного національного ринку інновацій.

Важливим осередком наукових досліджень є Digital Science Park у штаті Керала – перший у країні «цифровий науковий парк», який інтегрує державні установи, університети та промислові корпорації у спільних дослідженнях у сферах робототехніки, штучного інтелекту та «розумного» виробництва. Його діяльність спрямована на впровадження концепції *Industry 4.0* та створення освітньо-дослідницької бази для майбутніх технологічних спеціалістів.

Додаткову роль у підтримці цифрової екосистеми відіграють державні ініціативи Software Technology Parks of India (STPI) та T-Hub Innovation Ecosystem. Перша забезпечує мережу з понад 60 регіональних центрів підтримки IT-бізнесу, стартапів і експортерів програмного забезпечення, тоді як друга – *T-Hub* у Хайдарабаді – є найбільшим інкубатором інноваційних стартапів у Південній Азії, де реалізується понад дві тисячі технологічних проєктів. Обидві структури інтегрують національний бізнес у міжнародні технологічні ланцюги, розвивають партнерства з Європейським Союзом, ОАЕ та Сінгапуром, сприяючи формуванню Індії як провідного технологічного центру Азії.

Системний розвиток технологічних хабів і впровадження AI забезпечують Індії стабільне місце серед провідних держав світу в інноваційній сфері. Згідно з Global Innovation Index (WIPO, 2024), Індія посідає 41-ше місце серед 143 країн та перше в регіоні Південної та Центральної Азії.

Водночас подальше зростання інноваційного потенціалу країни стримується нерівним доступом до цифрової інфраструктури у сільських районах та обмеженим фінансуванням R&D (0,65 % ВВП у 2024 р. проти 2,6 % у Китаї та 3,1 % у США) [9].

Культурний аспект є невід'ємним елементом глобальної конкурентоспроможності держави, формуючи її «м'яку силу» (*soft power*), здатність впливати на світову спільноту через цінності, традиції, мову, освіту та мистецтво. Індія посідає провідні позиції у цьому вимірі завдяки поєднанню багатовікової культурної спадщини, динамічного розвитку індустрії розваг і значного освітнього потенціалу.

Культурна політика Індії спрямована на утвердження позитивного іміджу держави у світі та розширення гуманітарних зв'язків. Індійські культурні центри, які діють під егідою Індійської ради культурних зв'язків (ICCR), функціонують у понад 40 країнах, зокрема у Великій Британії, США, Франції, Японії, ОАЕ та Україні. Через них поширюються освітні програми, мовні курси, культурні фестивалі, мистецькі виставки та дні індійської культури [10].

Не менш значущим є культурний бренд *Yoga Brand India*, який визнано елементом нематеріальної спадщини людства ЮНЕСКО. Щорічно понад 200 млн людей у світі практикують йогу, що сприяє формуванню позитивного іміджу Індії як духовного та оздоровчого центру планети [11]. Уряд активно підтримує розвиток туристичного сегмента, пов'язаного із оздоровчими та духовними практиками, через ініціативи *Incredible India* та *Dekho Apna Desh*.

Індія є одним із провідних експортерів освітніх послуг у регіоні Південної Азії. В університетах країни навчаються понад 80 тис. іноземних студентів, переважно з Африки, Середнього Сходу та країн СНД. Програма *Study in India* стимулює приїзд іноземної молоді, пропонуючи гранти, англomовні курси та доступ до технологічних інкубаторів при університетах [12].

Важливою складовою культурно-економічного впливу є індійська діаспора, чисельність якої перевищує 32 млн осіб, що робить її найбільшою у світі. Вона відіграє ключову роль у просуванні національних інтересів Індії за кордоном. У США, Великій Британії, Канаді, Австралії та ОАЕ представники діаспори активно залучені до політики, науки, бізнесу та інвестиційних

процесів. Наприклад, понад 15 % інженерів у Кремнієвій долині – вихідці з Індії, а щорічні грошові перекази індійців із-за кордону перевищують 125 млрд доларів США (World Bank, 2024), що є найбільшим показником у світі.

Завдяки цьому культурна дипломатія Індії набуває стратегічного виміру: діаспора перетворюється на міст між внутрішньою економікою та глобальними ринками, підсилюючи політичний і торговельний вплив країни.

Оцінивши чотири ключові складові глобального становища Індії – економічну, політичну, технологічну та культурну – можна сформувати комплексне уявлення про її стратегічні переваги, внутрішні обмеження, потенційні можливості та зовнішні загрози. Представлені вище дані свідчать, що країна поєднує високі темпи економічного зростання (6,5 %), активну участь у міжнародних інтеграційних об’єднаннях (G20, BRICS), інтенсивний розвиток технологічних секторів (ІТ, AI, інноваційні технопарки), а також потужний культурний вплив через освіту, кінематограф і діаспору. Водночас зберігаються структурні виклики – нерівномірний розвиток інфраструктури, надлишкове навантаження на мегаполіси, низький рівень фінансування досліджень і залежність від імпорту енергоресурсів.

На основі системного аналізу наведених параметрів у таблицях 1.1–1.5 та статистичних даних IMF, World Bank, WIPO і WTO узагальнимо результати оцінки зовнішнього й внутрішнього середовища Індії у форматі SWOT-аналізу (табл. 1.6), який відображає поточний стан і перспективи зміцнення її позицій у глобальній економіці.

Таблиця 1.6 – SWOT-аналіз Індії станом на 2025 рік (складено за даними [1–12])

Сильні сторони (Strengths)	Слабкі сторони (Weaknesses)
- П’ята економіка світу, високі темпи зростання ВВП (6,5 %)	- Висока частка населення у сільській місцевості (≈65 %)
- Потужний ІТ-сектор, експорт понад 160 млрд дол.	- Нерівномірний доступ до цифрової інфраструктури
- Молоде працездатне населення (середній вік — 28 років)	- Низький рівень фінансування R&D (0,65 % ВВП)
- Активна участь у BRICS, G20, QUAD	- Складна регуляторна система для іноземного бізнесу

- Культурна «м'яка сила», потужна діаспора	- Урбанізаційні виклики, транспортне перевантаження
Можливості (Opportunities)	Загрози (Threats)
- Розвиток AI, цифрових технологій, «зелених» інновацій	- Перенаселеність і забруднення мегаполісів
- Зростання внутрішнього ринку середнього класу	- Енергетична залежність від імпорту
- Міжнародне партнерство з ЄС, ОАЕ, Японією	- Геополітична нестабільність регіону
- Розширення експорту освітніх і медичних послуг	- Конкуренція з боку Китаю та інших азійських економік

Проведений SWOT-аналіз дозволяє зробити висновок, що Індія утримує стійкі конкурентні позиції у світовій економіці завдяки поєднанню високих темпів зростання ВВП, масштабного ІТ-сектору, молодого демографічного потенціалу та активної участі в міжнародних інтеграційних структурах. Серед ключових можливостей країни – розвиток штучного інтелекту, цифрової економіки, «зелених» технологій та розширення стратегічного партнерства з ЄС, Японією й ОАЕ.

Водночас, наявні слабкі сторони – нерівномірність розвитку регіонів, недостатній рівень фінансування наукових досліджень і складність регуляторного середовища – потребують комплексної державної політики модернізації інфраструктури та стимулювання інновацій. Потенційними загрозами залишаються енергетична залежність, геополітична напруга в регіоні та конкуренція з боку Китаю.

У цілому, стратегічний баланс сильних сторін і можливостей переважає над обмеженнями, що дає підстави розглядати Індію як одного з ключових драйверів економічного та технологічного розвитку Азії у найближчій перспективі.

Висновки. Таким чином, сучасна Індія формує власну модель сталого зростання, де поєднуються інновації, культурна спадщина та відкритість до міжнародного партнерства. Для України досвід Індії є особливо цінним у кількох напрямках.

По-перше, приклад системної державної підтримки інновацій та цифрової трансформації (ініціативи *Digital India, Make in India, Startup India*)

може стати орієнтиром для розвитку вітчизняної ІТ-галузі, стартап-екосистем і цифрового урядування. Впровадження подібних механізмів стимулювання малого та середнього бізнесу, локалізації виробництва й технологічних кластерів сприяло б підвищенню конкурентоспроможності української економіки.

По-друге, ефективна модель індійської «м'якої сили» – через освіту, культуру, кіно, туризм та духовні практики – демонструє, як гуманітарна дипломатія може зміцнювати міжнародний імідж держави. Для України доцільно розвивати власні культурно-освітні бренди, орієнтовані на європейський і азійський ринки, використовуючи потенціал української діаспори за кордоном.

По-третє, перспективним напрямом є розширення українсько-індійського партнерства у сферах фармацевтики, агропереробки, ІТ-аутсорсингу, освітнього обміну та спільних наукових досліджень у галузях біотехнологій, енергетики й штучного інтелекту. Співпраця між Україною та Індією може базуватися на взаємному обміні технологіями, інвестиціях у стартапи та розвитку спільних навчальних програм між університетами обох країн.

Отже, досвід Індії підтверджує, що синергія інновацій, державної стратегії та культурного потенціалу є ключем до сталого розвитку – напрямом, у якому Україна може ефективно розвиватися, спираючись на партнерство з цією однією з найдинамічніших економік світу.

Список використаних джерел:

1. International Monetary Fund. World Economic Outlook Database 2025. Washington, D.C.: IMF, 2025. 112 p.
2. World Bank. India Country Data 2024–2025. Washington, D.C.: World Bank, 2025. 86 p.
3. World Trade Organization. WTO Statistics Database. India Trade Profile 2024. Geneva: WTO, 2024. 54 p.
4. Ministry of Commerce and Industry of India. Annual Trade Report 2024. New Delhi, 2025. 170 p.
5. NITI Aayog. National Strategy for Artificial Intelligence. Government of India, 2023. 115 p.

6. Government of India. Digital India Programme Annual Review 2024. New Delhi, 2024. 140 p.
7. IndiaAI. AI Governance Guidelines 2025. Ministry of Electronics and IT, 2025. 90 p.
8. World Intellectual Property Organization. Global Innovation Index 2024. Geneva: WIPO, 2024. 410 p.
9. Software Technology Parks of India. Annual Report 2024. New Delhi, 2024. 130 p.
10. Indian Council for Cultural Relations (ICCR). Annual Report on India's Cultural Diplomacy 2024. New Delhi, 2025. 95 p.
11. UNESCO. Intangible Cultural Heritage – Yoga. Paris: UNESCO, 2024. 62 p.
12. World Bank. Migration and Development Brief 2024. Washington, D.C., 2024. 48 p.
13. Мазаракі А. А. Глобальні трансформації світового господарства: монографія. Київ: КНЕУ, 2019. 402 с.
14. Мельник Т. М. Міжнародна економічна діяльність та глобальні ринки. Київ: КНЕУ, 2020. 368 с.
15. Шнипко О. С. Економічний розвиток країн Азії в умовах глобалізації. Київ: НІСД, 2021. 256 с.
16. Бураковський І. В. Світова економіка та міжнародні відносини: сучасні тенденції. Київ: КНЕУ, 2018. 312 с.
17. Yoganandham G., Varalakshmi M. Impact of Globalization on India's Urbanization, Economic Growth, Environment, Human Rights, and Economic Crisis. *IJARESM*, 2023, 11(8), pp. 1495–1504.

References:

1. International Monetary Fund. (2025). *World Economic Outlook Database 2025* (112 p.). Washington, D.C.: IMF.
2. World Bank. (2025). *India Country Data 2024–2025* (86 p.). Washington, D.C.: World Bank.
3. World Trade Organization. (2024). *India Trade Profile 2024* (54 p.). Geneva: WTO.
4. Ministry of Commerce and Industry of India. (2025). *Annual Trade Report 2024* (170 p.). New Delhi.
5. NITI Aayog. (2023). *National Strategy for Artificial Intelligence* (115 p.). Government of India.
6. Government of India. (2024). *Digital India Programme Annual Review 2024* (140 p.). New Delhi.
7. IndiaAI. (2025). *AI Governance Guidelines 2025* (90 p.). Ministry of Electronics and IT.
8. World Intellectual Property Organization. (2024). *Global Innovation Index 2024* (410 p.). Geneva: WIPO.
9. Software Technology Parks of India. (2024). *Annual Report 2024* (130 p.). New Delhi.

10. Indian Council for Cultural Relations. (2025). *Annual Report on India's Cultural Diplomacy 2024* (95 p.). New Delhi.
11. UNESCO. (2024). *Intangible Cultural Heritage – Yoga* (62 p.). Paris.
12. World Bank. (2024). *Migration and Development Brief 2024* (48 p.). Washington, D.C.
13. Mazuraki, A. A. (2019). *Global Transformations of the World Economy* (402 p.). Kyiv: KNEU.
14. Melnyk, T. M. (2020). *International Economic Activity and Global Markets* (368 p.). Kyiv: KNEU.
15. Shnypko, O. S. (2021). *Economic Development of Asian Countries under Globalization* (256 p.). Kyiv: NISS.
16. Burakovskiy, I. V. (2018). *World Economy and International Relations: Current Trends* (312 p.). Kyiv: KNEU.
17. Yoganandham, G., & Varalakshmi, M. (2023). Impact of globalization on India's urbanization, economic growth, environment, human rights, and economic crisis. *International Journal of All Research Education and Scientific Methods*, 11(8), 1495–1504.